

SADRŽAJ

	Str.
1. UVOD	1
1.1. DEFINICIJA, ZNAČAJ, CILJ I ZADACI HIDROTEHNIKE	1
1.2. VODNO GOSPODARSTVO	3
1.2.1. Vodni resurs	3
1.2.2. Vodnogospodarska rješenja	4
1.2.3. Vodnogospodarski postulati	5
1.2.4. Vodnogospodarska područja. Vodnogospodarske grane	6
1.2.4 - 1. Korištenje voda i vodotoka	7
1.2.4 - 2. Uređenje voda i vodotoka i obrana od poplava	8
1.2.4 - 3. Zaštita voda	9
1.2.4 - 4. Upravljanje i gospodarenje vodama	10
1.2.5. Vodni sustavi	10
1.2.5 - 1. Definicija i razvoj vodnih sustava	10
1.2.5 - 2. Osobine vodnih sustava	11
1.2.5 - 3. Matematički opis vodnih sustava	12
1.2.5 - 4. Optimalizacija vodnih sustava	13
1.2.6. Zakonski propisi i društvena zaštita voda i vodotoka	15
1.2.6 - 1. Planski dokumenti	15
1.2.6 - 2. Vodopravni akti	16
OZNAKE	17
LITERATURA	17
2. HIDROLOGIJA	19
2.1. UVOD	19
2.1.1. Definicija i zadaci hidrologije	19
2.1.2. Hidrološki ciklus	20
2.1.3. Vodni bilans	21
2.1.4. Hidrološki sustavi	23

2.2. HIDROMETEOROLOGIJA	24
2.2.1. Atmosfera	24
2.2.2. Zračenje	25
2.2.3. Tlak zraka	26
2.2.4. Temperatura	27
2.2.5. Vlažnost zraka	29
2.2.6. Vjetar	30
2.2.7. Isparivanje	32
2.2.8. Oborine	40
2.2.8 - 1. Nastanak oborina	40
2.2.8 - 2. Mjerenje oborina	41
2.2.8 - 3. Obrada izmjerenih podataka o oborinama	44
2.3. FIZIČKE OSOBINE SLIVA	52
2.3.1. Veličina sliva	53
2.3.2. Oblik sliva	53
2.3.3. Pad sliva	54
2.3.4. Visinski odnosi u slivu	55
2.3.5. Gustoća riječne mreže	56
2.3.6. Geološki činioci	57
2.3.7. Osobine tla	58
2.3.8. Vegetacija	59
2.3.9. Utjecaj ljudskog rada	59
2.4. PROCESI U SLIVU	60
2.4.1. Evapotranspiracija	60
2.4.2. Upijanje	61
2.4.3. Površinski procesi	63
2.4.3 - 1. Intercepcija	63
2.4.3 - 2. Zadržavanje vode u udolinama	64
2.4.3 - 3. Nagomilavanje i topljenje snijega	64
2.4.3 - 4. Površinsko otjecanje	65
2.4.4. Potpovršinski procesi	68
2.4.4 - 1. Kretanje zemljišne vlage	68
2.4.4 - 2. Potpovršinsko otjecanje	69
2.4.4 - 3. Perkolacija	69
2.4.4 - 4. Strujanje podzemne vode	69
2.4.5. Proces u riječnom koritu	69
2.4.6. Otjecanje	70
2.4.6 - 1. Hidrogram	70
2.4.6 - 2. Činioci koji utječu na oblik hidrograma	74
2.4.6 - 3. Koeficijent otjecanja	77
2.4.6 - 4. Maksimalno otjecanje s malih slivova	80
2.5. HIDROMETRIJA	83
2.5.1. Hidrometrijska mjerenja	83
2.5.1 - 1. Mjerenje razine vode	83
2.5.1 - 2. Mjerenje dubine	85
2.5.1 - 3. Mjerenje brzine vode	87
2.5.1 - 4. Mjerenje protoka	91

2.5.1 - 5. Mjerenje riječnog nanosa	95
2.5.1 - 6. Mjerenje podzemne vode	100
2.5.1 - 7. Ostale mjerne veličine	101
2.5.2. Osnovna obrada hidroloških podataka	101
2.5.2 - 1. Nivogram i hidrogram	102
2.5.2 - 2. Krivulje trajanja i učestalosti	104
2.5.2 - 3. Krivulja protoka	107
2.5.2 - 4. Ovisnost između pronosa riječnog nanosa i protoka	110
2.5.3. Mreža hidroloških stanica	111
2.6. STATISTIČKA OBRADA HIDROLOŠKIH PODATAKA	112
2.6.1. Osnovni pojmovi i definicije	112
2.6.2. Empirijska razdioba	113
2.6.3. Teorijska razdioba vjerojatnosti	116
2.6.3 - 1. Slučajna varijabla	117
2.6.3 - 2. Diskretna razdioba vjerojatnosti	119
2.6.3 - 3. Kontinuirana razdioba vjerojatnosti	121
2.6.4. Povratno razdoblje. Rizik	123
2.6.5. Izbor mjerodavne razdiobe vjerojatnosti	124
2.6.6. Regresijski i korelacijski račun u hidrologiji	126
2.6.7. Slučajni procesi	129
OZNAKE	131
LITERATURA	133
3. HIDRAULIKA	135
3.1. UVOD	135
3.1.1. Definicija i zadaci hidraulike	135
3.1.2. Osnovne fizikalne osobine tekućina	136
3.1.2 - 1. Gustoća	137
3.1.2 - 2. Težina	137
3.1.2 - 3. Stišljivost	138
3.1.2 - 4. Unutarnje trenje	139
3.1.2 - 5. Tlak para	141
3.2. HIDROMEKANIKA	142
3.2.1. Hidrostatika	143
3.2.1 - 1. Tlak. Hidrostatički tlak	143
3.2.1 - 2. Razdioba tlaka i sila tlaka	146
3.2.1 - 3. Uzgon	153
3.2.2. Kinematika kapljevine	153
3.2.2 - 1. Vrste gibanja djeleća kapljevine	153
3.2.2 - 2. Kinematički elementi	154
3.2.2 - 3. Jednadžba neprekidnosti	157
3.2.2 - 4. Vrste strujanja	158
3.2.3. Hidrodinamika	164
3.2.3 - 1. Djelovanje sila na kapljevinu	164
3.2.3 - 2. Osnovne dinamičke jednadžbe strujanja kapljevine	167
3.2.3 - 3. Hidrodinamički otpori	173

* 3.3. STRUJANJE POD TLAKOM	181
3.3.1. Ustaljeno strujanje	181
3.3.1 - 1. Ustaljeno strujanje u cijevima	181
3.3.1 - 2. Ustaljeno istjecanje	191
3.3.2. Neustaljeno strujanje	196
3.3.2 - 1. Neustaljeno strujanje u cijevima	196
3.3.2 - 2. Neustaljeno istjecanje	204
3.4. STRUJANJE SA SLOBODNOM POVRŠINOM	205
3.4.1. Specifična energija presjeka. Mirno, kritično i silovito strujanje	205
3.4.2. Ustaljeno strujanje	208
3.4.2 - 1. Jednoliko strujanje	208
3.4.2 - 2. Ustaljeno nejednoliko strujanje u prizmatičnim koritima	213
3.4.2 - 3. Ustaljeno nejednoliko strujanje u neprizmatičnim koritima	215
+ 3.4.3. Neustaljeno strujanje	218
* 3.5. ISTJECANJE PREKO PRELJEVA I ISPOD ZAPORNICA	220
3.5.1. Istjecanje preko preljeva	220
3.5.1 - 1. Istjecanje preko oštrobriđnog preljeva	222
3.5.1 - 2. Istjecanje preko preljeva praktičnih profila krivolinijskih obrisa	224
3.5.1 - 3. Istjecanje preko preljeva sa širokim pragom	226
3.5.2. Istjecanje ispod zapornica	227
3.5.2 - 1. Nepotopljeno istjecanje ispod zapornica	227
3.5.2 - 2. Potopljeno istjecanje ispod zapornica	229
+ 3.6. HIDRAULIČKI SKOK. SPAJANJE VODNIH RAZINA	231
3.6.1. Hidraulički skok	231
3.6.1 - 1. Spregnute dubine	232
3.6.1 - 2. Visina i duljina hidrauličkog skoka	235
3.6.2. Spajanje vodnih razina	236
+ 3.7. STRUJANJE PODZEMNE VODE	241
3.7.1. Osnovni pojmovi i pretpostavke	241
3.7.2. Zakon laminarnog procjeđivanja	242
3.7.3. Strujanje podzemne vode prema vodozahvatima	246
3.7.3 - 1. Strujanje podzemne vode prema galeriji	246
3.7.3 - 2. Strujanje podzemne vode prema zdencima	248
+ sciv 3.8. FIZIKALNO MODELIRANJE	253
3.8.1. Faze fizikalnog modeliranja	253
3.8.2. Uvjeti sličnosti	254
OZNAKE	258
LITERATURA	261
KAZALO IMENA	263
KAZALO POJMOVA	265
PRILOZI (PRILOG I - Izvadak zakonitih mjernih jedinica; PRILOG II - Moodyjev dijagram)	